

POSTANOWIENIE

27 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 27 września 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku K. C.
z udziałem W. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o stwierdzenie zasiedzenia,
na skutek skargi kasacyjnej K. C.
od postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z 18 maja 2023 r., II Ca 1292/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od wnioskodawczynie K. C. na rzecz W. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia wnioskodawczynie K. C.

(NM)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 14 lutego 2022 r. Sąd Rejonowy w Oleśnicy oddalił wniosek B. C. przeciwko W. sp. z o.o. o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości położonej w miejscowości O., gmina O. oraz odstąpił od obciążania wnioskodawczynie kosztami postępowania.

Postanowieniem z 18 maja 2023 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił apelację wnioskodawczynie i zażalenie uczestnika postępowania oraz orzekł o

kosztach postępowania apelacyjnego.

Wnioskodawczyni zaskarżyła to postanowienie w całości, wnosząc skargę kasacyjną. Skarżąca na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w związku z nieważnością postępowania jakie zostało przeprowadzone przed Sądem Okręgowym w Wrocławiu oraz jako oczywiście uzasadnionej przy uwzględnieniu wydanego przez Sąd rozstrzygnięcia.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca podniosła, że Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie apelacyjne oraz wydał orzeczenie kończące w sprawie, opierając się na art. 15zzs¹ ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. 2021, poz. 2095 ze zm.), a zatem z naruszeniem art. 379 pkt 4 k.p.c., co skutkuje nieważnością postępowania. Na poparcie swoich twierdzeń skarżąca przywołała treść uchwały Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22.

W dalszej kolejności skarżąca podniosła, że materiał zgromadzony w aktach sprawy wskazywał jednoznacznie, że okoliczności w jakich doszło do objęcia nieruchomości w posiadanie przez wnioskodawczynię, bezsprzecznie dawały podstawy do przyjęcia, iż w tej dacie towarzyszyła jej dobra wiara. Ponadto skarżąca wskazała, że wbrew zasadom doświadczenia życiowego i z pominięciem jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych Sąd Rejonowy, a za nim Sąd Okręgowy doszły do błędnego przekonania, że po stronie wnioskodawczyni nie występowało posiadanie samoistne przedmiotowej nieruchomości. Ustalenia w tym zakresie pozostawały w oczywistej sprzeczności z treścią materiału dowodowego znajdującego się w aktach sprawy. Sądy obu instancji przy rozstrzyganiu sprawy pominęły również całkowicie aspekt sprawiedliwości społecznej jaką mają za zadanie zapewnić rozstrzygnięcia wydawane przez władzę sądowniczą, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

W odpowiedzi uczestnik postępowania wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania oraz zapewniać jednolitość orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny.

W pierwszej kolejności Sąd Najwyższy rozważył zarzut nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji, polegający (zdaniem skarżącego) na niezgodnym z prawem składzie orzekającym, wydającym zaskarżone orzeczenie, tj. w składzie jednoosobowym.

Sąd Najwyższy uznał, że w sprawie nie zaistniała nieważność postępowania. Rozstrzygnięcie Sądu II instancji zostało wydane w oparciu o obowiązujące w jego dacie przepisy prawa, tj. art. 15zzs ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j.: Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.). Zgodnie z nim w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania tego z nich, który obowiązywał jako ostatni, w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego; w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego, z wyjątkiem spraw rozpoznawanych w składzie jednego sędziego i dwóch ławników; prezes sądu może zarządzić rozpoznanie sprawy w składzie trzech sędziów, jeżeli uzna to za wskazane ze względu na szczególną zawłość lub precedensowy charakter sprawy. Zatem Sąd II instancji, wydając orzeczenie w przedmiotowej sprawie w składzie jednoosobowym, działał na podstawie i w granicach prawa. W konsekwencji brak jest podstaw o stwierdzenia, że zaskarżone orzeczenie zostało wydane w warunkach nieważności postępowania.

W przepisach kodeksu postępowania cywilnego skarga kasacyjna została ukształtowana jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić swoje twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze

Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić "na pierwszy rzut oka", bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna wniesiona w sprawie niniejszej nie spełnia tego kryterium. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawiera zaledwie jeden akapit rozważań, dotyczących oczywistej zasadności skargi, wskazując na nieprawidłowe ustalenia stanu faktycznego w sprawie dokonane przez sądy pierwszej i drugiej instancji. Podkreślić należy, że kwestie dobrej wiary oraz objęcia nieruchomości w posiadanie samoistne są kluczowe w sprawie o zasiedzenie. Tym samym zarzut błędnego ich ustalenia powinien zostać przez skarżącą poparty jakąkolwiek argumentacją, w szczególności prawną, czego w skardze niniejszej zabrakło.

Na marginesie wskazać należy, że zarzut naruszenia przez Sąd II instancji art. 385 k.p.c. w zw. z art. 378 §1 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c., jak również zarzut naruszenia art. 386 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c. nie może stanowić samodzielnej podstawy skargi kasacyjnej. Przepisy art. 385 i 386 k.p.c. nie mogą, co do zasady, stanowić samodzielnej podstawy służącej do formułowania w skardze kasacyjnej zarzutów naruszenia przepisów postępowania. Naruszenie art. 386 § 1 k.p.c. powinno zostać powiązane z naruszeniem normy prawa materialnego, której błędna wykładnia lub niewłaściwe zastosowanie doprowadziło do podjęcia wadliwej decyzji procesowej, tj. oddalenia apelacji zamiast jej uwzględnienia przez zmianę zaskarżonego orzeczenia albo zmiany zaskarżonego orzeczenia zamiast oddalenia apelacji. Natomiast zarzut naruszenia art. 386 § 2 lub § 3 k.p.c. nie może być rozpatrywany w oderwaniu od naruszenia przepisów procesowych, które usprawiedliwiały uchylenie zaskarżonego orzeczenia. Z kolei zarzut naruszenia art. 386 § 4 k.p.c. może być uznany za uzasadniony tylko wówczas, gdy sąd drugiej instancji, mimo stwierdzenia braku rozpoznania istoty sprawy bądź konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, wydał inne niż przewidziane w tym przepisie rozstrzygnięcie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2011 r., III CSK 330/10).

Reasumując, w ocenie Sądu Najwyższego skarżący dąży do weryfikacji trafności rozstrzygnięcia Sądu drugiej instancji, w szczególności ustaleń

faktycznych, które nie mogą stanowić podstawy kasacyjnej z uwagi na zakaz, zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c.

W okolicznościach sprawy niniejszej sprawy nie stwierdzono kwalifikowanego naruszenia prawa, uzasadniającego przyjęcie skargi do rozpoznania ze względów publicznoprawnych. Sąd Najwyższy na etapie badania wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie analizuje przy tym podstaw skargi kasacyjnej ani ich uzasadnienia, stanowią one bowiem odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. oraz w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. 98 § 1, 1¹ i 3, art. 99 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

[ms]